

# Riksrevisjonens rapport om Nærings- og fiskeridepartementets forvaltning av forurensning fra nedlagte gruver

---

**Behandles i utvalg**

Kontrollutvalget i Orkland kommune

**Møtedato**

13.12.2022

**Saknr**

43/22

**Saksbehandler** Eva J. Bekkavik

**Arkivkode** FE-033, TI-&58

**Arkivsaknr** 21/217 - 7

---

**Forslag til vedtak**

Kontrollutvalgets tar Riksrevisjonens rapport til orientering.

**Vedlegg**

Riksrevisjonens rapport om Nærings- og fiskeridepartementets forvaltning av forurensning fra nedlagte gruver

**Saksopplysninger**

På kontrollutvalgets møte 21. september 2021 bestilte utvalget en forvaltningsrevisjon om vannforsyning og avløp i Orkland kommune. Prosjektplan ble behandlet og vedtatt i utvalgets møte 26.10.2021 (sak 39/21)

Kontrollutvalget ba i sin bestilling om at revisjonen skulle ta med gruveforurensning på Løkken.

I e-post av 7. april 2022 fra Revisjon Midt-Norge SA ble kontrollutvalget gjort oppmerksom på at Riksrevisjonen var i gang med en etterlevelserevisjon av miljøtiltak for å redusere forurensningen fra nedlagte gruver som Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) eier, gruve på Løkken Verk var med i denne revisjonen.

Kontrollutvalget fattet følgende vedtak i sak 14/22 (møte 14.06.2022):

Kontrollutvalget setter problemstilling fire på vent inntil rapporten fra Riksrevisjonen foreligger.

Forvaltningsrevisjonen på vann og avløp ble gjennomført i perioden februar til august 2022, rapporten ble behandlet av kommunestyret i sak 75/22 (møte 26.10.2022).

**Revisjonsrapport om Nærings- og fiskeridepartementets forvaltning av forurensning fra nedlagte gruver**

Nedlagte gruver er og har vært en kilde til alvorlig forurensning av norske vassdrag.

Tungmetallene i forurensningen fra gruver ødelegger livsgrunnlaget for fisk og annet liv i vann

Nærings- og fiskeridepartementet eier 15 nedlagte gruver som har hjemfalt til staten, en av dem er gruve på Løkken Verk. Forurensning fra nedlagte gruver kan føre til omfattende skade på liv i vann og elver. Etter forurensningsloven plikter departementet å hindre forurensning fra gruvene de har ansvar for.

Gruvene på Løkken Verk, Follidal Verk og Sulitjelma Gruver er blant de fem gruvene som forurenser mest i Norge.

Målet for revisjonen var å kontrollere at Nærings- og fiskeridepartementet forvalter de nedlagte gruveområdene de eier i samsvar med plikten etter forurensningsloven til å unngå forurensning, pålegg fra forurensningsmyndighetene og Stortingets forutsetninger ved bevilgningsvedtakene til miljøtiltak.

Riksrevisjonen har formulert følgende problemstillinger:

1. Forvalter Direktoratet for mineralforvaltning de nedlagte gruveområdene som NFD eier i samsvar med plikten etter forurensningsloven og pålegg fra forurensningsmyndighetene til å unngå forurensning?

2. Har Nærings- og fiskeridepartementet gjennom etatsstyring fulgt opp at Direktoratet for mineralforvaltning forvalter de nedlagte gruveområdene i samsvar med lovkrav, pålegg fra forurensningsmyndighetene og Stortingets forutsetninger ved bevilgningsvedtakene?
3. Har Nærings- og fiskeridepartementet i sin rapportering til Stortinget rapportert om resultatene av tiltakene for å redusere miljøkonsekvenser på hjemfalte gruveeiendommer underlagt NFD?

Riksrevisjonen har følgende konklusjoner:

- Direktoratet for mineralforvaltning etterlever ikke forurensningslovens krav til å stanse, fjerne eller begrense forurensningen fra nedlagte gruver som NFD eier.
- Nærings- og fiskeridepartementet ivaretar ikke ansvaret og følger opp at Direktoratet for mineralforvaltning forvalter de nedlagte gruveområdene i samsvar med lovkrav, pålegg fra forurensningsmyndighetene og Stortingets forutsetninger med bevilgningsvedtakene.
- Nærings- og fiskeridepartementet har informert Stortinget om formålet med bevilgningene, men har ikke rapportert om manglende resultater av arbeidet med å redusere miljøkonsekvensene av forurensning fra de hjemfalte gruveeiendommene

Riksrevisjonen anbefaler at Nærings- og fiskeridepartementet

- følger opp at Direktoratet for mineralforvaltning blir i stand til å oppfylle påleggene fra forurensningsmyndighetene om å redusere forurensningen fra de nedlagte gruvene
- sikrer at den selvstendige tiltaksplikt etter forurensningsloven blir ivaretatt, i første omgang ved å undersøke forurensningssituasjonen ved alle de hjemfalte gruvene

### **Konklusjon**

Kontrollutvalgets sekretariat anbefaler at kontrollutvalget tar Riksrevisjonens rapport til orientering.